

1η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΑΡ. 19958/28.03.2018
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

- ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 19 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤΟΚ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)» ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020, ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2: «ΣΤΗΡΙΞΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (CLLD/LEADER)»

ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΦΟΡΑΣ :

ΝΗΣΟΣ ΛΕΣΒΟΣ

Ο.Τ.Δ. :

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. (ΕΤΑΛ Α.Ε.)

ΔΡΑΣΕΙΣ

19.2.4	ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΙΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ
19.2.6	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΩΝ

ΝΗΣΟΣ ΛΕΣΒΟΣ,

«ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ»

ΕΡΜΟΥ 4, ΜΥΤΙΛΗΝΗ 81 131, ΛΕΣΒΟΣ- ΕΛΛΑΣ

ΤΗΛ/ΦΑΧ +30 22510 29400/29577

E-Mail : inquiries@etal-sa.gr - Web site: www.etal-sa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Π.Α.Α.
2014-2020)

CLLD/LEADER

ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΕΡΓΑΣΙΑ -
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Ε.Φ.Δ. ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π.
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ
ΑΙΓΑΙΟΥ

ΟΤΔ-ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε.

Ε.Ε. - ΕΓΤΑΑ: Η ΕΥΡΩΠΗ
ΕΠΕΝΔΥΕΙ ΣΤΙΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΜΥΤΙΛΗΝΗ ΜΑΡΤΙΟΣ 2018

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	7
1.1	ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ (Π.Χ. ΥΔΡΕΥΣΗ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ, ΟΔΟΠΟΙΑ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ Κ.ΛΠ.), ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ.	7
1.2	ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΒΕΛΤΙΩΣΗ Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ : ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ, Κ.ΛΠ.)	8
1.3	ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ, ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΧΩΡΩΝ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ (Π.Χ. ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ, ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Κ.ΛΠ.)	9
1.4	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	10
1.5	ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΕΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ, ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ, ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΤΟΠΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ ΜΕ ΥΨΗΛΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΞΙΑ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ / ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ, ΜΟΥΣΕΙΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ –ΜΥΛΟΙ, ΓΕΦΥΡΙΑ Κ.ΛΠ.)	12
1.6	ΠΡΟΛΗΨΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ	14
1.7	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ	15
2	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	16
2.1	Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στις ακόλουθες περιοχές εστίασης του ΠΑΑ 2014-2020:	16
2.2	Οι προτάσεις που θα υποβληθούν σε κάθε προκηρυσσόμενη δράση, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:	16
3	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	17
3.1	Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων ανέρχεται ενδεικτικά σε 1.846.800,00 € με την παρούσα πρόσκληση και κατανέμεται κατά υποδράση ως ακολούθως:	17
3.2	Επικαιροποίηση	18
3.3	Κρατικές Ενισχύσεις	18
3.4	Ποσόστωση	18
4	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ.....	19
4.1	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ	19
4.2	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	19
4.3	ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ.....	20
4.4	ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΚΙΝΗΤΡΟΥ	21
4.5	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΩΝ	21
4.6	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ	21

4.7	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	21
4.8	ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	22
4.9	ΜΗ ΠΕΡΑΙΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	22
4.10	ΕΘΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020	22
4.11	ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ-ΕΝΟΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	22
4.12	ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	23
4.13	ΑΥΞΗΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	23
4.14	ΕΡΓΑ ΜΕ ΕΣΟΔΑ.....	23
4.15	ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	24
4.16	ΔΑΠΑΝΕΣ ΒΑΣΕΙ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ.....	26
5	ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	27
5.1	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ.....	27
5.2	ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΥ	27
5.3	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ	28
5.4	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ.....	28
5.5	ΔΙΟΡΘΩΣΗ – ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ..	29
6	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	30
6.1	διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης	30
6.2	ΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - (ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ-ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ)	30
6.3	ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	30
6.4	ΦΥΛΛΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	31
6.5	ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	31
6.6	ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	31
6.7	ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	32
7	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	33
7.1	ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	33
7.2	ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	33
7.3	ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ.....	33
8	ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ, ΕΝΤΥΠΑ, ΟΔΗΓΟΙ, ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ.....	35
9	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.	36

Η Ομάδα Τοπικής Δράσης, ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. [ΕΤΑΛ Α.Ε.]**Έχοντας υπόψη:**

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005).
2. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014), όπως ισχύει.
3. Τη με αρ. πρωτ. 24944/20.09.2016 (ΦΕΚ 3066/Β'/26.09.2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναδιάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020».
4. Τη με αρ. πρωτ. 2545/17.10.2016 (ΦΕΚ 3447/Β'/2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, με την οποία εκχωρούνται αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020 Α. Στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Περιφερειών και Β. Στις Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης Πράξεων ΠΑΑ.
5. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, όπως ισχύει κάθε φορά.
6. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως ισχύει κάθε φορά.
7. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον με αρ. 1084/14-06-2017 Κανονισμό της ΕΕ.
8. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»).
9. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως ισχύει κάθε φορά.
10. Την αρ. C (2015) 9170/11.12.2015 Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020.
11. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
12. Τη με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015) Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».

13. Τις από 04.04.2016 αποφάσεις - συμπεράσματα της 1^{ης} Συνεδρίασης της Επ. Παρακολούθησης του ΠΑΑ της Ελλάδας 2014-2020, όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΠΑΑ 2014-2020, όπως ισχύουν.
14. Τη με αρ. πρωτ. 3417/22.12.2016 (ΦΕΚ 4222/Β'/28.12.2016) τροποποίηση της με αρ. πρωτ. 1065/19.04.2016 (ΦΕΚ 1273/Β'/04.05.2016) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020» (ΣΔΕ),
15. Τη με αρ. πρωτ. 152950/23-10-2015 ΚΥΑ έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠΑΑ 2014-2020»
16. Την υπ' αριθ. 3206/21-12-2016 (ΦΕΚ 4111/Β) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την «Έγκριση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την επιλογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και κατανομή πιστώσεων Δημόσιας Δαπάνης».
17. Την υπ' αριθ. 2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17 Κοινή Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας & Ανάπτυξης «Περί πλαισίου λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.
18. Τη με αρ. πρωτ. 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2, του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων».
19. Το με αρ. πρωτ. 140022/ΕΥΚΕ 6930/19-12-2017 έγγραφο της Ε.Υ.Κ.Ε., σύμφωνα με την 74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016 εγκύκλιο Υφυπουργού Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού, με το οποίο δίδεται τελική έγκριση του σχεδίου της πρόσκλησης.
20. Την με υπ. αριθμ. 6.2/22.03.2018 απόφαση της Ε.Δ.Τ.Π. LEADER/CLLD, η οποία εγκρίνει την παρούσα πρόσκληση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.
21. Το με αρ. πρωτ. **621/28.03.2018**, έγγραφο της ΕΥΔ Ε.Π. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, με το οποίο εκφράζει σύμφωνη γνώμη και ζητά από την ΕΥΕ-ΠΑΑ-2014-2020 να εξετάσει και να οριστικοποιήσει την πρόσκληση στο ΟΠΣΑΑ.

ΚΑΛΕΙ

Τους παρακάτω δικαιούχους

Φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων:

Φορείς Δημοσίου Τομέα:

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' & Β' Βαθμού και φορείς τους, Άλλοι Δημόσιοι Φορείς,

Φορείς εκτός Δημοσίου Τομέα:

Συλλογικοί Φορείς με καταστατικό χαρακτήρα παρεμβάσεων δημοσίου συμφέροντος ή τοπικής ανάπτυξης. (Πολιτιστικοί Σύλλογοι, Σωματεία, ΑΜΚΕ, ΜΚΟ – ΝΠΙΔ κ.α.)

Επισημαίνεται επιπλέον ότι για τους υποψήφιους ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ισχύουν τα εξής:

1. Δικαιούχοι, δύναται να είναι υφιστάμενα, είτε υπό ίδρυση Νομικά Πρόσωπα. Ειδικά για τα υπό ίδρυση Νομικά Πρόσωπα απαιτείται σχέδιο καταστατικού συνημμένο στην αίτηση στήριξης και σε κάθε περίπτωση απόκτηση Α.Φ.Μ. πριν την ένταξη της πράξης.
2. Δικαιούχοι δύναται να είναι νομικά πρόσωπα που έχουν συστήσει την Ο.Τ.Δ ή μέλος που συμμετέχει στην ΟΤΔ, συμπεριλαμβανομένων και των μελών της Επιτροπής Διαχείρισης Τοπικού προγράμματος [ΕΔΠ], καθώς επίσης και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου [Δ.Σ.] του εν λόγω νομικού προσώπου, σε επίπεδο φορέων.
3. Ως Φορείς Δημοσίου Τομέα νοούνται: Δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ανεξάρτητα της νομικής τους μορφής, που συγκροτούν την έννοια του δημόσιου τομέα και περιλαμβάνονται στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης» έτσι όπως καταρτίζεται από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης σε ετήσια βάση.

Δικαιούχοι δεν μπορεί να είναι:

1. Εξωχώριες / υπεράκτιες εταιρείες.
2. Φυσικά Πρόσωπα

Για την υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων), προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του **Μέτρου 19, Υπομέτρου 19.2 του ΠΑΑ 2014-2020** (για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα) και για τις πιο κάτω Δράσεις, Υποδράσεις :

ΔΡΑΣΗ 19.2.4 : ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΙΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ,

η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:

- 19.2.4.1: ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ (ΠΧ. ΥΔΡΕΥΣΗ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ, ΟΔΟΠΟΙΑ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ Κ.ΛΠ.), ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ.**
- 19.2.4.2 : ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΒΕΛΤΙΩΣΗ Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ: ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ).**
- 19.2.4.3 : ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ, ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΧΩΡΩΝ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ: ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ, ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ).**
- 19.2.4.4 : ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ.**
- 19.2.4.5 : ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΕΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ, ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ, ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΤΟΠΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ ΜΕ ΥΨΗΛΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΞΙΑ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ / ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ, ΜΟΥΣΕΙΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ – ΜΥΛΟΙ, ΓΕΦΥΡΙΑ).**

ΔΡΑΣΗ 19.2.6 : ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΩΝ

- 19.2.6.1_1 : ΠΡΟΛΗΨΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ**
- 19.2.6.1_2 : ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ**

1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που συμβάλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής. Οι εν λόγω παρεμβάσεις παρέχονται δωρεάν στο ευρύ κοινό, ή η όποια χρηματική συνεισφορά από το κοινό καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

Αναλυτικότερα, οι δράσεις και υποδράσεις που δύναται να υλοποιηθούν, μέσω των τοπικών στρατηγικών, όσον αφορά σε δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

ΔΡΑΣΗ 19.2.4 : ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΙΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ,

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	1.1 ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ (ΠΧ. ΥΔΡΕΥΣΗ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ, ΟΔΟΠΟΙΑ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ Κ.ΛΠ.), ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.4.1
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ	
<p>Η υποδράση αφορά σε υποδομές μικρής κλίμακας εντός οικισμών. Οι πράξεις που μπορούν να υλοποιηθούν βάσει της υποδράσης αφορούν σε έργα κατασκευής / βελτίωσης δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, οδοποιίας, καθώς και έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτηρίων. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν και λοιπές σχετικές πράξεις, οι οποίες υλοποιούνται εντός οικισμών και αφορούν σε βασικές υποδομές για την βελτίωση της διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού (ενδεικτικά: διευθετήσεις χειμάρρων, έργα αντιστήριξης πρανών).</p> <p>Στην υποδράση προβλέπεται η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν μικρής κλίμακας παρεμβάσεις σε δίκτυα υποδομών εντός οικισμού, όπως παρεμβάσεις σε ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία (ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και όχι απλά συντηρήσεις) και εξοικονόμηση ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.</p> <p>Αφορά επενδύσεις δημοσίου χαρακτήρα, που υποστηρίζουν ολοκληρωμένα την ύδρευση οικισμών που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και την ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων (ύδατος).</p> <p>Κυρίως η ενέργεια αφορά παρεμβάσεις σε δημόσια κτήρια, όπως η ολοκληρωμένη μετάβαση σε επιλογές λιγότερο ενεργοβόρων χρήσεων ως συνολική και όχι αποσπασματική παρέμβαση με στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση σε υφιστάμενα δημόσια χρήσης κτήρια.</p>	
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ	
ΘΚ.4 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Στόχος της Υποδράσης είναι: Η αναβάθμιση των βασικών υπηρεσιών για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων και επισκεπτών της περιοχής και ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Η υπο-δράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 € και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- ✓ Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- ✓ Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- ✓ Λοιπός Εξοπλισμός
- ✓ Εξοπλισμός ΑΠΕ
- ✓ Μελέτες
- ✓ Διαμόρφωση Χώρων
- ✓ Δαπάνες για απόκτηση γης

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	1.2	ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΒΕΛΤΙΩΣΗ Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ : ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ, Κ.ΛΠ.)
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.4.2	
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ		
<p>Η υποδράση αφορά σε δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών υπηρεσιών, με σκοπό την εξυπηρέτηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν πράξεις όπως παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κέντρα απασχόλησης και φροντίδας νέων, ηλικιωμένων ή ΑμεΑ, αθλητικοί χώροι.</p> <p>Η υποδράση αφορά στη δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμό βασικών υποδομών εξυπηρέτησης κοινού που σχετίζονται με βασικές υπηρεσίες και χώρους εξυπηρέτησης κοινού όπως ενδεικτικά: Παιδικοί - Βρεφονηπιακοί Σταθμοί αίθουσες δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, Αγροτικά ιατρεία για την πρόληψη και φροντίδα του αγροτικού πληθυσμού, Δημιουργία ή εκσυγχρονισμός Κέντρων φροντίδας ηλικιωμένων και κοινωνικής προστασίας ατόμων 3ης ηλικίας, καθώς και ΚΑΠΗ, Δημιουργία Κέντρων Νεότητας, Αθλητικές εγκαταστάσεις και χώροι αθλητισμού, Χώροι στέγασης Δημοτικών ή κοινωνικών ιατρείων - φαρμακείων, Δημόσιες τοπικές υποδομές για την προώθηση και εμπορία τοπικών αγροτικών ή άλλων προϊόντων.</p> <p>Επίσης αναφέρεται και σε μικρής κλίμακας επεμβάσεις σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις στα σημεία εισόδου και φιλοξενίας προσφύγων-μεταναστών (hot spots) ή ακόμα και ενέργειες επέκτασης των σημείων αυτών (με την κατασκευή νέων κτιριακών εγκαταστάσεων), με σκοπό την αναβάθμιση τους με άμεσο όφελος την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και επεμβάσεις για την δημιουργία βασικών μικρών υποδομών ανθρωπιστικής υποστήριξης.</p>		
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ		
ΘΚ.4 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ		

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων. Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 & 55 του Καν.651/214, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η υποδράση έχει σκοπό να υλοποιηθούν σχέδια που έχουν άμεση επίδραση στην αναβάθμιση των βασικών υπηρεσιών, την κοινωνική συνοχή και την ποιότητα ζωής και συνθηκών διαβίωσης σε σχέση με την χρήση δημόσιου χώρου.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Η υπο-δράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης : το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται έως 600.000 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- ✓ Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- ✓ Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- ✓ Λοιπός Εξοπλισμός
- ✓ Εξοπλισμός ΑΠΕ
- ✓ Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου
- ✓ Μελέτες - έρευνες
- ✓ Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- ✓ Αξιοποίηση διαδικτύου
- ✓ Διαμόρφωση Χώρων
- ✓ Δαπάνες για απόκτηση γης
- ✓ Αγορά μεταφορικών μέσων για την εξυπηρέτηση ευπαθών ομάδων

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΙΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.4
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	1.3 ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ, ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΧΩΡΩΝ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ (Π.Χ. ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ, ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Κ.ΛΠ.)
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.4.3
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ	
<p>Η υποδράση αφορά σε έργα μικρής κλίμακας που συμβάλουν / στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής όπως άλση, πάρκα/πλατείες, μονοπάτια, διαδρομές, αξιοθέατα, καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας. Παράλληλα, μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν πράξεις οι οποίες αφορούν στην τουριστική προβολή και εξυπηρέτηση της περιοχής εφαρμογής όπως η δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, η δημιουργία ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού και τουριστικού υλικού, δημόσιες υποδομές που κρίνονται απαραίτητες για την αύξηση της προσβασιμότητας σε επισκέψιμους χώρους. Οι πράξεις που θα ενταχθούν μπορούν να έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και με ιδιωτικές επενδύσεις.</p> <p>Η υπο-δράση αφορά στην δημιουργία νέων χώρων αναψυχής ή την βελτίωση και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων (π.χ. χώροι αναψυχής) τόσο σε επίπεδο Πολυ-λειτουργικών Ψυχαγωγικών Υποδομών (εργασίες οριοθέτησης , κατασκευής) όσο και σε επίπεδο προμήθειας νέου εξοπλισμού για την ποιοτική αναβάθμιση των χώρων αυτών.</p> <p>Ορίζεται ως προτεραιότητα για το Τοπικό πρόγραμμα η αξιοποίηση του Δικτύου Περιηγητικών Διαδρομών-Περιπατητικών Μονοπατιών, Διαδρομές Ορεινής Ποδηλασίας, Αναρριχητικά Πεδία, και δραστηριότητες στη φύση και το περιβάλλον και αποτελεί στρατηγική επιλογή για την ανάπτυξη και προβολή συνολικά της περιοχής παρέμβασης ως προορισμός ειδικής επισκεψιμότητας και την διαμόρφωση προστιθέμενης αξίας στη περιοχή.</p> <p>Οι παρεμβάσεις πρέπει να βασίζονται στη μοναδικότητα και την φυσιογνωμία της Λέσβου. Η προσπάθεια που έχει ξεκινήσει από τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους για την ανάπτυξη του δικτύου των περιπατητικών διαδρομών έχει επιφέρει εξαιρετικά σημαντικά αποτελέσματα στην ποιοτική και οικονομική αναβάθμιση της υπαίθρου και την ένταξη στην εικόνα της περιοχής και την επιχειρηματικότητα στον τουρισμό.</p> <p>Είναι σημαντικό να συνεχιστεί η προσπάθεια αυτή κυρίως με την πλήρη αναδιάρθρωση των διαδρομών στην παρούσα φάση λόγω της ενιαίας περιοχής της Λέσβου, την ένταξη όλων των διαδρομών και τυχόν νέων σε ένα ολοκληρωμένο δίκτυο που θα περιλαμβάνει και τις ποδηλατικές διαδρομές και τις ενέργειες αγώνων δρόμου βουνού με συνδετήριες νέες διαδρομές. Σημειώνεται ότι δεν χρηματοδοτούνται παρεμβάσεις που έχουν ενταχθεί στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο.</p> <p>Το ανάγλυφο τοπίο της Λέσβου και η βιοποικιλότητα και οι επιμέρους αναγνωρισμένες περιοχές</p>	

υψηλής περιβαλλοντικής αξίας όπως έχουν αναγνωρισθεί στην υφιστάμενη κατάσταση και στη SWOT ανάλυση θέτουν τις ενέργειες αυτές σε υψηλή προτεραιότητα όσον αφορά τους καταγεγραμμένους στόχους του προγράμματος, και συμβάλλουν σε τοπικό επίπεδο στη βελτίωση του ευρύτερου επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος. Με την παρούσα ενέργεια εμπλουτίζεται η αξιοποίηση του δημόσιου χώρου και της ποικιλομορφίας του περιβάλλοντος της περιοχής, όπως η εισαγωγή της καινοτόμου αναγνώρισης και αξιοποίησης αναρριχητικών πεδίων στη Λέσβο ως Διεθνώς αναγνωρισμένο ΓΕΩΠΑΡΚΟ από την UNESCO με σκοπό την σήμανση με την διεθνή αναγνώριση των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος.

Επιπλέον η υποδράση αναφέρεται και σε Βελτίωση και ανάπλαση δημόσιων κοινοχρήστων χώρων εντός οικισμού, όπως πλατείες, πλακοστρώσεις, (π.χ. διαμόρφωση υπαίθριων χώρων, δενδροφυτεύσεις, πλακοστρώσεις, πεζοδρομήσεις, δημόσιος φωτισμός και σήμανση), Δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (π.χ. γραφεία, κέντρα ενημέρωσης και καθοδήγησης επισκεπτών), Σήμανση τοπικών αξιοθέατων, μνημείων και άλλων σημείων τουριστικού ενδιαφέροντος, Δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός υποδομών για επισκέπτες/τουρίστες (π.χ. καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας και υπαίθριας αναψυχής,) σε περιοχές της υπαίθρου συμπεριλαμβανομένου του συναφούς εξοπλισμού (π.χ. εξυπηρέτηση, ασφάλεια, προσβασιμότητα επισκεπτών, πυρόσβεση, αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών), Δράσεις προβολής και προώθησης της περιοχής.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

ΘΚ.2 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ & ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Στόχος της Υποδράσης είναι : Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης & ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος, ποιοτική και οικονομική αναβάθμιση της υπαίθρου.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Η υποδράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Επιλέξιμες δαπάνες της Υποδράσης : το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται έως 600.000 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- ✓ Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- ✓ Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- ✓ Λοιπός Εξοπλισμός
- ✓ Εξοπλισμός ΑΠΕ
- ✓ Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες που σχετίζονται με εκτέλεση του έργου
- ✓ Μελέτες – έρευνες
- ✓ Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- ✓ Ανάπτυξη λογισμικού
- ✓ Διαμόρφωση Χώρων

Στο πλαίσιο της υποδράσης δεν είναι επιλέξιμη η διοργάνωση και η συμμετοχή σε εκθέσεις, η διοργάνωση, η συμμετοχή με τουριστικούς operators, και η εκτύπωση ενημερωτικού υλικού

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	1.4 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.4.4
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ	
Η Υποδράση αφορά στη διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης ή άλλων στοιχείων της περιοχής	

εφαρμογής, τα οποία προβάλλονται μέσα από τις τοπικές εκδηλώσεις. Οι πράξεις που δύναται να υλοποιηθούν θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με την προβολή / διατήρηση των τοπικών στοιχείων της περιοχής όπως για παράδειγμα η παράδοση, τα έθιμα, η λαογραφία, η ιστορία, τα τοπικά προϊόντα και επαγγέλματα. Η ενίσχυση αφορά σε πράξεις άυλου χαρακτήρα.

Στην υποδράση προβλέπεται η υλοποίηση πράξεων που εισφέρουν στην ανάδειξη του τοπικού Πολιτισμού και της Τοπικής Πολιτισμικής Ταυτότητας με πρόσβαση σε όλους. Κάθε Πράξη θα πρέπει να διασφαλίζει την μακροπρόθεσμη εισφορά της στην εικόνα της Περιοχής, στον Πολιτισμικό της Χαρακτήρα όχι μόνο λόγω της παράδοσης της περιοχής αλλά και της σύγχρονης έκφρασης πολιτισμού.

Αφορά εκδηλώσεις πολιτισμού, λαϊκής, παραδοσιακής αλλά και σύγχρονης τέχνης σε όποια μορφή ο πολιτισμός εκφράζεται, ενδεικτικά όπως, μουσική, θέατρο, εικαστικές τέχνες, λογοτεχνία κ.α. μέσω συμμετοχής συλλογικών σχημάτων και φορέων που επικεντρώνονται στην παραγωγή πολιτιστικού προϊόντος. Ενδεικτικά: Παραδοσιακές πολιτιστικές εκδηλώσεις, Πολιτιστικά Δρώμενα, Εκθέσεις Τέχνης και Πολιτισμού, Αθλητικές εκδηλώσεις, Πολιτιστικοί Διαγωνισμοί.

Η υποδράση αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής στοιχεία υψηλής προτεραιότητας για τους στόχους του τοπικού προγράμματος και την αναπτυξιακή στρατηγική.

Η υποδράση και στην ενδυνάμωση της τοπικής φυσικής κληρονομιάς που συνδέεται με την πολιτιστική κληρονομιά και την αναγνωρισμένη ιδιαίτερη νησιωτική πολιτισμική ταυτότητα και περιλαμβάνει και εκδηλώσεις που αποτελούν βασική παράμετρο της κοινωνικής συνοχής και ποιότητας ζωής, εκδηλώσεις που συσπειρώνουν τον τοπικό πληθυσμό και δημιουργούν πόλους έλξης.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

ΘΚ.5 : ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ-ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων. Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 & 55 του Καν.651/214, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η υποστήριξη των πολιτιστικών φορέων για τη διοργάνωση εκδηλώσεων Πολιτισμού, αθλητισμού ή ανάδειξη της φύσης και του περιβάλλοντος, η δημιουργία, ανάδειξη, βελτίωση και αξιοποίηση του Πολιτισμικού αποθέματος της περιοχής παρέμβασης, και όχι την προσέλκυση τουριστών ή την άμεση ή έμμεση προβολή ιδιωτικών συμφερόντων.

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Η υποδράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Επιλέξιμες δαπάνες της Υποδράσης : Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 50.000 € (καθώς αφορά ενέργειες άυλου χαρακτήρα) και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- ✓ Σχεδιασμός και παραγωγή πληροφοριακού και διαφημιστικού υλικού
- ✓ Διαφημιστικές καταχωρήσεις
- ✓ Αξιοποίηση διαδικτύου
- ✓ Διεξαγωγή ημερίδων εκδηλώσεων ενημέρωσης και προβολής
- ✓ Μίσθωση χώρων και εξοπλισμού

- ✓ Διαμόρφωση χώρων
- ✓ Συμμετοχή άμεσα εμπλεκόμενων φορέων -προσώπων σε εκδηλώσεις
- ✓ Οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	1.5 ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΕΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ, ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ, ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΤΟΠΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ ΜΕ ΥΨΗΛΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΞΙΑ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ / ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ, ΜΟΥΣΕΙΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ –ΜΥΛΟΙ, ΓΕΦΥΡΙΑ Κ.ΛΠ.)
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.4.5
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ	
<p>Μέσω της υποδράσης δύναται να υλοποιηθούν πράξεις που συνδέονται με: Την πολιτιστική κληρονομιά, όπως για παράδειγμα μελέτες καταγραφής, ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων μέσω της προμήθειας μουσικών οργάνων, παραδοσιακών φορεσιών, δημιουργία εκθετηρίων – συλλογών, πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, βιβλιοθηκών, παρεμβάσεις για τη διατήρηση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια. Την φυσική κληρονομιά, όπως μικρής κλίμακας τεχνικά έργα καθαρισμού, προστασίας ή αποκατάστασης / αναβάθμισης τοπίων και χώρων. Την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, όπως δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης, διοργάνωση συναντήσεων, ημερίδων, σχεδίαση ενημερωτικού υλικού και υλικού προώθησης</p>	
<p>Στην υπο-δράση προβλέπονται ενδεικτικά:</p>	
<p>Σύνταξη και υλοποίηση μελετών που αφορούν στην αποκατάσταση και αναβάθμιση υφιστάμενων χώρων πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς με ενέργειες για την περιβαλλοντική διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία (βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτο-τεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας επιχωματώσεις, περιφράξεις, δενδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη κλπ.), καθώς και η εκπόνηση μελετών σχετικά με τους τοπικούς φυσικούς πόρους (π.χ. καταγραφή ειδών βιοποικιλότητας, βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης).</p>	
<p>Σύνταξη και υλοποίηση μελετών που αφορούν τον σχεδιασμό για την διατήρηση –αποκατάσταση ή ακόμα και την αναβάθμιση υποδομών που έχουν άμεση σχέση με τον πολιτισμό και την φυσική κληρονομιά όπως παραδοσιακών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς της αγροτικής υπαίθρου (αναβαθμίδες, ανεμόμυλοι, στέρνες, βρύσες, γεφύρια, λιοτρίβια, πατητήρια, αποστακτήρια κλπ)</p>	
<p>Ενέργειες που αφορούν στη δημιουργία, βελτίωση ή/και επέκταση, συμπεριλαμβανομένων των μελετών, των υποδομών που παρέχουν υπηρεσίες πολιτισμού (π.χ. μουσεία, αρχεία, εκθετήρια, βιβλιοθήκες, πολιτιστικά /συνεδριακά κέντρα ,θέατρα, λυρικές σκηνές, αίθουσες συναυλιών και εκδηλώσεων, ωδεία, θεατρικά και καλλιτεχνικά εργαστήρια και άλλες παρόμοιες καλλιτεχνικές και πολιτιστικές υποδομές κ.α.)</p>	
<p>Στην υποδράση προβλέπεται ενίσχυση συλλογικών φορέων που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή πολιτισμικού αντικειμένου όπως ενδεικτικά προμήθεια μουσικών οργάνων για συλλόγους και φορείς της περιοχής</p>	
<p>Ενέργειες περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού (εκπόνηση και υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων ενημέρωσης - δημοσιότητας, ψηφιακές εφαρμογές)</p>	
<p>Ενέργειες προβολής και διατήρησης του πολιτιστικού προϊόντος και του ιστορικού αρχαιολογικού υλικού της περιοχής μέσω της ψηφιοποίησης και της ανοικτής πρόσβασης στη πληροφορία.</p>	
<p>Ηλεκτρονικές εφαρμογές, έντυπες, ψηφιακές και ηλεκτρονικές εκδόσεις (συμπεριλαμβανομένης της επανέκδοσης) που αφορούν στην καταγραφή και ανάδειξη της πολιτιστικής, αγροτικής και</p>	

λαογραφικής κληρονομιάς και της τοπικής αγροτικής οικονομίας

Στην υποδράση προβλέπεται και η σύνταξη ή σύνθεση, επεξεργασία, παραγωγή, διανομή, ψηφιοποίηση και έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων και μεταφράσεων αποκλειστικά για την ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Στο ίδιο πλαίσιο προβλέπεται Ψηφιοποίηση Πολιτιστικής και φυσικής Κληρονομιάς που ενισχύει την ταυτότητα και προστιθέμενη αξία της περιοχής ιδιαίτερα όταν καθίσταται προσβάσιμη σε όλους.

Στην υποδράση προβλέπονται, πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και προώθηση της κατανόησης της σημασίας που έχει η προστασία και η προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και αυξημένης ευαισθητοποίησης του κοινού, μεταξύ άλλων με τη χρήση των νέων τεχνολογιών. Ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων / και αντίστοιχων άλλων φορέων (προμήθεια μουσικών οργάνων, αγορά στολών, προμήθεια σκηνικών, κλπ).

Επίσης προβλέπονται "Αναθέσεις έργων Πολιτισμού", με ανοικτές διαδικασίες επιλογής για την πολιτισμική δημιουργία κυρίως από νέους δημιουργούς που θα ενισχύσουν την ανάδειξη της πολιτισμικής έκφρασης που έχει ανάγκη η περιοχή και την προαγωγή της πολιτιστικής πολυμορφίας.

Στη Λέσβο παρατηρείται ανάγκη ενίσχυσης του παραγόμενου πολιτισμικού προϊόντος που είναι σε φθίνουσα πορεία μετά από την Λεσβιακή Άνοιξη του '30 ως αντίδραση στην παρατηρούμενη υστέρησης δίδοντας κίνητρα και αναδεικνύοντας ως συνέπεια την ταυτότητα της περιοχής.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ

ΘΚ.5 : ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ-ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων. Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 & 55 του Καν.651/214, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η δημιουργία, ανάδειξη, βελτίωση και αξιοποίηση του πολιτιστικού πλούτου και υποδομών, και όχι την προσέλκυση τουριστών ή την άμεση ή έμμεση προβολή ιδιωτικών συμφερόντων

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Η υπο-δράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000 €**, ή **μέχρι 50.000 € (όταν αφορά την υλοποίηση ενεργειών άυλου χαρακτήρα)** και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- ✓ Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- ✓ Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- ✓ Λοιπός Εξοπλισμός
- ✓ Εξοπλισμός ΑΠΕ
- ✓ Μελέτες - έρευνες
- ✓ Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- ✓ Ανάπτυξη λογισμικού
- ✓ Διαμόρφωση Χώρων
- ✓ Μελέτες έρευνας αγοράς, μάρκετινγκ προώθησης προϊόντων
- ✓ Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου
- ✓ Δαπάνες Ενημέρωσης Επισκεπτών
- ✓ Σχεδιασμός και παραγωγή πληροφοριακού και διαφημιστικού υλικού

- ✓ Δημιουργία ντοκιμαντέρ
- ✓ Μίσθωση χώρων και εξοπλισμού
- ✓ Εξοπλισμός και οπτικοακουστικά μέσα
- ✓ Παραγωγή-αγορά εκθεσιακού υλικού
- ✓ Έρευνα / καταγραφή πολιτιστικών, λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων
- ✓ Κατασκευή – αγορά παραδοσιακών φορεσιών
- ✓ Κατασκευή – αγορά παραδοσιακών μουσικών οργάνων

ΔΡΑΣΗ 19.2.6 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΩΝ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.6
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	1.6 ΠΡΟΛΗΨΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.6.1_1
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ	
<p>Η υποδράση αφορά στην ενίσχυση πράξεων για την πρόληψη ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και καταστροφικά συμβάντα καθώς και συμβάντα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Μέσω της υποδράσης μπορούν να ενισχυθούν πράξεις όπως έργα προστατευτικών υποδομών, πρόληψης πυρκαγιών.</p> <p>Οι επεμβάσεις που μπορεί να πραγματοποιηθούν σε μία δασική έκταση όπως διάνοιξη αντιτυρικών ζωνών, κατασκευή υδατόπυργων κατασκευή παρατηρητηρίων κ.α..</p> <p>Αφορά και στην προμήθεια και εγκατάσταση επικοινωνιακού υλικού για την πρόληψη και παρακολούθηση των πυρκαγιών, όπως επίσης και προμήθεια καινοτόμου τεχνολογικού εξοπλισμού για την παρακολούθηση των δασών (με καινοτομικές ή πρωτοποριακές ενέργειες).</p> <p>Η υποδράση αφορά επίσης προληπτικές ενέργειες (στηριζόμενες σε επιστημονικές αποδείξεις) που αφορούν παράσιτα και ασθένειες.</p> <p>Σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση και την υφιστάμενη κατάσταση υπάρχει σαφής απειλή για την βιοποικιλότητα και τη φυσιολογία της Λέσβου και πρέπει να εξετάζεται με προσοχή κάθε ενέργεια που μπορεί να την υποστηρίξει στην αποκατάσταση και αναβάθμιση της φυσικής κληρονομιάς. Η φύση και το περιβάλλον της Λέσβου είναι ευάλωτα στην κλιματική αλλαγή με κύριο μέλημα της προστασία της από δασικές πυρκαγιές με υψηλή προτεραιότητα στη στρατηγική σε σχέση με τους στόχους για την διατήρηση της ποικιλομορφίας της περιοχής και την προστασία της ταυτότητας του φυσικού περιβάλλοντος της.</p> <p>Η απαραίτητη προϋπόθεση ύπαρξης διαχειριστικών δασικών μελετών για να μπορέσει να υλοποιηθεί ένα επενδυτικό σχέδιο σε δασικές εκτάσεις εντάσσεται στον προϋπολογισμό της πράξης -σχεδίου, υπό την προϋπόθεση υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου εφαρμογής των προβλέψεων των διαχειριστικών δασικών μελετών. Ο συνολικός Προϋπολογισμός ανέρχεται σε ύψος έως 600.000€ ανά επενδυτικό σχέδιο με ένταση ενίσχυσης 100% σύμφωνα με τον ΚΑΝ. 702/2014, άρθρο 34.</p>	

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν στην πρόληψη, δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Η υπο-δράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000 €**, και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- ✓ Συνολική δαπάνη κατασκευής έργου

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΩΝ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	19.2.6
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	1.7 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	19.2.6.1_2
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ	
<p>Η υποδράση αφορά στην ενίσχυση πράξεων για την αποκατάσταση ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και καταστροφικά συμβάντα καθώς και συμβάντα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Μέσω της υποδράσης μπορούν να ενισχυθούν πράξεις όπως έργα αποκατάστασης δασικού δυναμικού.</p> <p>Σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση και την υφιστάμενη κατάσταση υπάρχει σαφής απειλή για την βιοποικιλότητα και τη φυσιογνωμία της Λέσβου και πρέπει να εξετάζεται με προσοχή κάθε ενέργεια που μπορεί να την υποστηρίξει στην αποκατάσταση και αναβάθμιση της φυσικής κληρονομιάς. Η φύση και το περιβάλλον της Λέσβου είναι ευάλωτα στην κλιματική αλλαγή με κύριο μέλημα της προστασία της από δασικές πυρκαγιές με υψηλή προτεραιότητα στη στρατηγική σε σχέση με τους στόχους για την διατήρηση της ποικιλομορφίας της περιοχής και την προστασία της ταυτότητας του φυσικού περιβάλλοντος της.</p> <p>Η υποδράση αφορά επίσης ενέργειες αποκατάστασης (στηριζόμενες σε επιστημονικές αποδείξεις) που αφορούν παράσιτα και ασθένειες</p> <p>Η απαραίτητη προϋπόθεση ύπαρξης διαχειριστικών δασικών μελετών για να μπορέσει να υλοποιηθεί ένα επενδυτικό σχέδιο σε δασικές εκτάσεις εντάσσεται στον προϋπολογισμό της πράξης -σχεδίου, υπό την προϋπόθεση υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου εφαρμογής των προβλέψεων των διαχειριστικών δασικών μελετών. Ο συνολικός Προϋπολογισμός ανέρχεται σε ύψος έως 600.000€ ανά επενδυτικό σχέδιο με ένταση ενίσχυσης 100% σύμφωνα με τον ΚΑΝ. 702/2014, άρθρο 34.</p>	

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως 100% (για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Στόχος της Υποδράσης είναι : Η υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν στην, αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της Υποδράσης : Η υπο-δράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000 €**, και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- ✓ Συνολική δαπάνη κατασκευής έργου

2 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ**2.1 ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΒΛΗΘΟΥΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020:**

Πίνακας 1.1 (Πρωτογενείς Επιπτώσεις)

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 6: «Κοινωνική ένταξη, φτώχεια και οικονομική ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές**ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 6B: «Πρώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές»****2.2 ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΒΛΗΘΟΥΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ, ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΔΕΙΚΤΩΝ:**

Πίνακας 1.2: Δείκτες εκροών

Δείκτης εκροών	Περιγραφή Δείκτη	Κωδικός Διάστασης /Δεδομένου Διάστασης	Περιγραφή Διάστασης /Δεδομένου Διάστασης	Δράσεις που αφορά	Τρόπος Συμπλήρωσης
O1	Συνολικές δημόσιες δαπάνες			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
O20	Αριθμός έργων LEADER στα οποία παρέχεται στήριξη			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
O22	Αριθμός (πλήθος) φορέων υλοποίησης έργου			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
		PPT	Τύπος Δικαιούχου	ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (επιλέγεται ένα δεδομένο διάστασης)
		PPT1	ΜΚΟ		
		PPT2	ΟΤΔ		
		PPT3	Δημόσιος Φορέας		
		PPT4	ΜΜΕ		
		PPT5	Άλλο		
O15	Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.F	Θέσεις εργασίας - Γυναίκες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
AdO-6B.M	Θέσεις εργασίας - Άνδρες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
O5	Συνολική έκταση (σε εκτάρια)			19.2.6.1.1 & 2	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ

3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ**3.1 Η ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΟΥ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΝΕΡΧΕΤΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΕ 1.846.800,00 € ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΕΜΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗ ΩΣ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ:**

A/A	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (σε €)
(1)	(2)	(3)
19.2.4	ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΙΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	1.646.800€
1	19.2.4.1: ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ (ΠΧ. ΥΔΡΕΥΣΗ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ, ΟΔΟΠΟΙΑ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ Κ.ΛΠ.), ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ.	100.000,00€
2	19.2.4.2: ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ (ΠΧ. ΥΔΡΕΥΣΗ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ, ΟΔΟΠΟΙΑ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ Κ.ΛΠ.), ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ.	400.000,00€
3	19.2.4.3: ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ, ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ, (ΠΧ ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ, ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΚΛΠ)	450.000,00€
4	19.2.4.4: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	138.800,00€
5	19.2.4.5: ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΕΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ, ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ, ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΤΟΠΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ ΜΕ ΥΨΗΛΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΞΙΑ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ/ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ, ΜΟΥΣΕΙΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ – ΜΥΛΟΙ, ΓΕΦΥΡΙΑ ΚΛΠ)	558.000,00€
19.2.6	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΩΝ	200.000,00€
6	19.2.6.1_1: ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ	100.000,00€
7	19.2.6.1_2: ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ	100.000,00€
	ΣΥΝΟΛΟ 19.2.4 & 19.2.6	1.846.800,00€

3.2 ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ

Η ΟΤΔ (με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020) δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά δράση και θεματική κατεύθυνση ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδας του ΠΑΑ www.agrotikianaptixi.gr ή/και της ΟΤΔ www.etal-sa.gr).

3.3 ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης πράξης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για επιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.

3.4 ΠΟΣΟΣΤΩΣΗ

Στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος είναι δυνατή η υλοποίηση έργων δημοσίου χαρακτήρα των οποίων η δημόσια δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης (υπομέτρο 19.2).

4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

4.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ

Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τα άρθρα 45, 46 και 60 (όπου έχει εφαρμογή), του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 καθώς και των άρθρων 65-71 και του άρθρου 69§3 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

Η επιλεξιμότητα των δαπανών αρχίζει από την οριστική υποβολή της αίτησης στήριξης από τον δικαιούχο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ). Εξαιρούνται οι δαπάνες για τα γενικά έξοδα οι οποίες είναι επιλέξιμες, σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. (ΕΕ) 1303/2013, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί και πληρωθεί από τον δικαιούχο μετά την 1η Ιανουαρίου 2014. Δαπάνες που πραγματοποιούνται και εξοφλούνται πριν την τελική ένταξη της πράξης, γίνονται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου.

Για πράξεις που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 53, 55, και 56 του Καν. 651/2014, είναι δυνατόν να υποβληθούν και δημοπρατημένα και συμβασιοποιημένα έργα. Τα στάδια ελέγχου (πριν την διενέργεια διαγωνισμού και προσυμβατικού ελέγχου) θα ελέγχονται κατά το 1ο αίτημα πληρωμής. Εάν δεν διαπιστώνονται παρατυπίες θα προχωρά κανονικά η πληρωμή. Διευκρινίζεται ότι, εάν έχει εκτελεστεί τμήμα του έργου, δεν μπορεί αυτό να πληρωθεί γιατί με βάση την ΥΑ 13215/30.11.2017, "επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μετά την υποβολή της αίτησης εκτός των γενικών δαπανών".

Ο δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών (3) ετών από την στιγμή της ένταξης (και σε κάθε περίπτωση μέχρι την **30-06-2023**), όπως ορίζεται στον άρθρο 4 της Υ.Α. 13215/30.11.17.

4.2 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ενδεικτικά, επιλέξιμες δαπάνες αποτελούν οι πιο κάτω κατηγορίες δαπανών:

α) η κατασκευή ή βελτίωση ακίνητης περιουσίας **(Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4)**

β) η αγορά νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου **(Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4)**

γ) οι γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας. Οι μελέτες σκοπιμότητας παραμένουν επιλέξιμες δαπάνες ακόμη και όταν, βάσει των αποτελεσμάτων τους, δεν πραγματοποιούνται δαπάνες σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β). Η επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων δαπανών αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2014 και πρέπει να αφορά μόνο το προτεινόμενο έργο και όχι τυχόν προγενέστερη μορφή του·

δ) που αφορούν άυλα στοιχεία όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού κ.λ.π·

ε) οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την πράξη εδαφικών εκτάσεων **(Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4)**, εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(1) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εμπειρογνώμονα ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα που βεβαιώνει ότι η τιμή αγοράς δεν υπερβαίνει την εμπορική αξία της εδαφικής έκτασης και την αντικειμενική αξία για τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

(2) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(3) Η επιλέξιμη, για συνεισφορά από τα Ταμεία, δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το όριο μπορεί να αυξηθεί υπερβαίνοντας τα αντίστοιχα προαναφερθέντα ποσοστά, για πράξεις που αφορούν διατήρηση του περιβάλλοντος.

Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, εφαρμόζονται οι όροι που αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία (1), (2) και (3). Ως δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

στ) Το ύψος των επιλέξιμων δαπανών για όλες τις κατηγορίες μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών ορίζεται σε :

α. Δαπάνη υποβολής φακέλου (κατάθεση Αίτηση Στήριξης) μέχρι 1.000 €

β. Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) μέχρι 3.000 €

γ. Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου ως :

- I. Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής αδείας (μελέτη – επίβλεψη) μέχρι ποσοστού 10% επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου που αφορά την κατασκευή, τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του κτιρίου και τον περιβάλλοντα χώρο.
- II. Παροχή υπηρεσιών για λοιπές υποστηρικτικές μελέτες (περιβαλλοντικές, μουσειολογικές κ.λ.π.) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 6.000 €
- III. Μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων και ενεργειακές επιθεωρήσεις για εφαρμογή συστημάτων Α.Π.Ε. μέχρι το πόσο των 1.000 €.
- IV. Μελέτες και πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας (ISO) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 2.500 €

Σε κάθε περίπτωση οι ΟΤΔ έχουν την δυνατότητα να χρησιμοποιούν πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες για την επαλήθευση του εύλογου κόστους των παραπάνω δαπανών

4.3 ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες η αγορά μεταφορικών μέσων (εκτός ειδικών πλήρως αιτιολογημένων περιπτώσεων, π.χ. δαπάνες που αφορούν στην μετακίνηση ευπαθών ομάδων), οι λειτουργικές δαπάνες των υποδομών, η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού/παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης, ο Φ.Π.Α. εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (άρθρο 69 του Καν.

1303/2013 και άρθρο 17 της 110427/ΕΥΘΥ/1020/20-10-2016 (ΦΕΚ 3521/01-11-2016, τ.Β.) Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού).

4.4 ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΚΙΝΗΤΡΟΥ

Ειδικότερα, όσον αφορά στις πράξεις οι οποίες υλοποιούνται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 πρέπει να πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση σχεδίου, πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης από τους δικαιούχους.

Ως έναρξη εργασιών ορίζεται το πρώτο χρονικό διάστημα μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά Γής και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.

4.5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΩΝ

Για τα έργα δημοσίου χαρακτήρα που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που ο φορέας, δεν διαθέτει την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην εκπόνησή της.

Επίσης, αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής δεν πληροί τις προδιαγραφές τεχνικής επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του Ν.4412/2016 (Α' 147).

Για φορείς Συλλογικού Χαρακτήρα, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη, με την προϋπόθεση να διασφαλίζεται η υλοποίηση της πράξης.

4.6 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

Σε παρεμβάσεις που σχετίζονται με ενέργειες ανάδειξης και προβολής για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής, δεν δύναται να διατίθεται προς πώληση το σχετικό προϊόν, στο οποίο πρέπει να αναγράφεται ότι διανέμεται δωρεάν, σε περίπτωση που το ποσοστό στήριξης είναι 100%

4.7 ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο, θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών (προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη) και να μην εκκρεμούν διεκδικήσεις τρίτων επ' αυτού (πιστοποιητικό βαρών και μη διεκδικήσεων αντίστοιχα). Κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις είναι δυνατή η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών όταν:

- ✓ η επενδυτική πρόταση αφορά στην τοποθέτηση εξοπλισμού ή ήπιες ενέργειες που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο,
- ✓ η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε μετά από φυσική καταστροφή,
- ✓ η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την υλοποίηση της πρότασης.

Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές απαιτούνται αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, ή μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση ή προσύμφωνο τουλάχιστον για 15 έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, επί του γηπέδου ή του αγροτεμαχίου στο οποίο πραγματοποιούνται οι

επενδύσεις. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, χωρίς επέμβαση στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή/και υλοποίησης μικρών βοηθητικών κτισμάτων εντός του οικοπέδου, τουλάχιστον εννιά (9) έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης.

Κατά την υποβολή φακέλου συμμετοχής, στα πλαίσια της αίτησης στήριξης, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης/παραχώρησης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, ενώ τα συμφωνητικά θα πρέπει να προσκομίζονται πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης.

4.8 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών, δηλαδή της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 30 Ιουνίου 2023.

Η ολοκλήρωση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης θεωρείται η κατάθεση του τελικού αιτήματος πληρωμής του έργου στην ΟΤΔ.

Η μη τήρηση των παραπάνω, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης, αυτομάτως, από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, ενώ σε περίπτωση που έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

4.9 ΜΗ ΠΕΡΑΙΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.

4.10 ΕΘΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020

Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2014) Υπουργική Απόφαση «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».

4.11 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ-ΕΝΟΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω αναφερόμενη Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι αναγκαίο να υποβληθούν στοιχεία που συνάδουν με τα εξής:

(1) Το γεγονός ότι οι τοπικές αρχές αναθέτουν μία δημόσια υπηρεσία σε έναν εσωτερικό πάροχο (ακόμη και αν είχαν την ελευθερία να αναθέσουν την υπηρεσία αυτή σε τρίτους) δεν αποκλείει ενδεχόμενη νόθευση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού αποκλείεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) μία συγκεκριμένη υπηρεσία υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο (που συστάθηκε σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε.),

(β) το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος την εν λόγω υπηρεσίας,

(γ) η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες και

(δ) ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί (λόγω κανονιστικών ή καταστατικών περιορισμών) σε οποιαδήποτε άλλη απελευθερωμένη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) ή, εάν δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, αποκλείεται η διεπιδότηση, γεγονός που προϋποθέτει ότι χρησιμοποιούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί, κατανέμονται δαπάνες και έσοδα με κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νομικό μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες.

(2) Εφόσον αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί, τότε πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές. Βάση του ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυννοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

Σε περίπτωση που κατά την πορεία της αξιολόγησης η προτεινόμενη πράξη διαπιστωθεί ότι ενέχει στοιχεία Κρατικής Ενίσχυσης και χρήζει περεταίρω διερεύνησης ο φάκελος θα αποστέλλεται στην ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020, προκειμένου να εκφέρει γνώμη.

4.12 ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται το ποσό των 600.000 ΕΥΡΩ (βλ. Άρθρο 4 ΚΥΑ2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17, ανάλογα με την υποδράση και την πράξη). Για πράξεις που αφορούν άυλες ενέργειες ο συνολικός προϋπολογισμός δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 50.000 € για έργα δημόσιου χαρακτήρα. Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε επενδύσεις

4.13 ΑΥΞΗΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Οποιαδήποτε αύξηση του κόστους της πράξης, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο το δικαιούχο, εκτός των περιπτώσεων που αυτή ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ, αύξηση των τιμολογίων των δημοσίων έργων, με την επιφύλαξη του ανωτάτου συνολικού κόστους ανά δράση.

4.14 ΕΡΓΑ ΜΕ ΕΣΟΔΑ

Εφόσον η πράξη παράγει έσοδα, θα συμπληρώνεται το συνημμένο έντυπο Ε.Ι.1_4 (χρηματοοικονομική ανάλυση) για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων που παράγει η πράξη (αφορά και επενδύσεις κάτω του 1.000.000 ευρώ)

Προκειμένου να καθοριστούν τα δυνητικά «καθαρά έσοδα» που παράγει η πράξη μετά την ολοκλήρωσή της και ενδεχομένως και κατά τη διάρκεια υλοποίησής της, διενεργείται από τον δικαιούχο χρηματοοικονομική ανάλυση σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που είναι συνημμένες στην παρούσα πρόσκληση Ο_Ε.Ι_4 «Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020»).

A.(1) Στην περίπτωση που η πράξη δεν εμπίπτει στους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων και **δεν έχει έσοδα**, η ένταση της ενίσχυσης είναι 100% των επιλέξιμων δαπανών. (KAN. 1303/2013, αρ.61)

A.(2) Στην περίπτωση που η πράξη δεν εμπίπτει στους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων αλλά **έχει έσοδα**, η έντασης ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό (%) που καθορίζεται από Χρηματοοικονομική Ανάλυση των επιλέξιμων δαπανών που επισυνάπτεται (Ε.Ι.1_4). (KAN. 1303/2013, αρ.61, παρ.7.β)

B.(1) Στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό που καθορίζεται μετά από την υποβολή του συνημμένου αρχείου της πρόσκλησης "Χρηματοοικονομική Ανάλυση Υπολογισμού Καθαρών Εσόδων" όπως αναφέρεται στις οδηγίες συμπλήρωσης που το συνοδεύουν. (KAN 651/2014, άρ.53, 55, 56)

B.(2) Στην περίπτωση που η πράξη εμπίπτει στους κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε καθορισμένο ποσοστό 80% (με επιλογή του Δικαιούχου) εφόσον η πράξη αφορά ενισχύσεις για τον Πολιτισμό και τη διατήρηση της Κληρονομιάς, ή αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές. (KAN 651/2014, άρ.53 & 55)

4.15 ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Τα έργα θα πρέπει:

1. να είναι σύμφωνα με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο,
2. να είναι στοχευμένα και να συμβάλουν στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στην επίτευξη των επιλεγμένων θεματικών κατευθύνσεων του Τοπικού Προγράμματος,
3. να είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΠΑΑ 2014-2020 σχετικά με το CLLD/LEADER,
4. να εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία και να συμβάλουν στην ανάπτυξη αυτής,
5. για τα έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις, και σε περιπτώσεις που οι οριστικές μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης, δεν έχουν υποβληθεί με την αίτηση στήριξης, τότε θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός εξαμήνου από την Απόφαση Ένταξης του έργου, ενώ δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης που περιλήφθηκε στην αίτηση στήριξης. Σε αντίθετη περίπτωση ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης.

Για τα έργα που αφορούν σε αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση και ανάδειξη οικισμού ή τμήματος αυτού, θα πρέπει να υπάρχει μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού, το περιεχόμενο της οποίας εξειδικεύεται στα συνημμένα της πρόσκληση. Κατά προτεραιότητα θα εντάσσονται περιοχές στις οποίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (όπως ύδρευσης, αποχέτευσης),

6. να επαληθεύεται το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών, (εκτός των έργων που υλοποιούνται με τιμολόγιο δημοσίων έργων),

-
7. να λαμβάνουν υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης και ιδιαίτερα για τις επενδύσεις γίνεται εκτίμηση της αναμενόμενης περιβαλλοντολογικής επίπτωσης με βάση τη συγκεκριμένη, για την επένδυση, νομοθεσία, όταν αυτή μπορεί να θίξει το περιβάλλον,
  8. να διασφαλίζουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και αποτρέπουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού,
  9. να διασφαλίζεται ότι δεν έχουν χρηματοδοτηθεί ή/και χρηματοδοτούνται από άλλα εθνικά ή/και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, για το ίδιο φυσικό αντικείμενο,
  10. να μπορούν να τεκμηριώσουν τον υπεύθυνο φορέα για τη λειτουργία ή τη συντήρηση όπου απαιτείται.

4.16 ΔΑΠΑΝΕΣ ΒΑΣΕΙ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Δεν αφορά τις δράσεις που προκηρύσσονται στην παρούσα πρόσκληση.

Στο παρόν κεφάλαιο, η ΟΤΔ, εφόσον επιλέξει ότι για τον τύπο των προκηρυσσόμενων δράσεων δύνανται να δηλωθούν δαπάνες προσδιοριζόμενες βάσει μεθόδου/ων απλοποιημένου κόστους, περιγράφει αναλυτικά τη μέθοδο απλοποιημένου κόστους, προκειμένου οι δυνητικοί δικαιούχοι να καταρτίσουν ανάλογα το χρηματοδοτικό σχέδιο της πρότασής τους.

Πιο συγκεκριμένα, η ΟΤΔ παραθέτει τις εξής πληροφορίες:

- Προσδιορίζει με σαφήνεια τους τύπους των πράξεων ή το μέρος των επί μέρους δράσεών τους και την μέθοδο απλοποιημένου κόστους που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό των δαπανών τους. Ενημερώνει τους δικαιούχους ότι για τις δαπάνες που θα δηλώσουν βάσει απλοποιημένου κόστους δεν απαιτείται η προσκόμιση παραστατικών και δικαιολογητικών εγγράφων.
- Ανάλογα με τη μέθοδο απλοποιημένου κόστους πληροφορεί για τα εξής:

✓ Μέθοδος μοναδιαίου κόστους

Προσδιορίζεται το μοναδιαίο κόστος σε ευρώ και η μονάδα μέτρησης. Βάσει του μοναδιαίου κόστους και τον αριθμό των μονάδων που θα προκύψουν από την ανάλυση του φυσικού αντικείμενου της πράξης / του υποέργου / επί μέρους δράσεων, οι δικαιούχοι θα υπολογίσουν τη δημόσια δαπάνη (ως κατ' αποκοπή ποσό) της πράξης, του υποέργου, ή των επί μέρους δράσεων.

✓ Μέθοδος κατ' αποκοπή ποσό (Lump Sum)

Προσδιορίζεται το κατ' αποκοπή ποσό σε ευρώ, το οποίο δύνανται οι δικαιούχοι να το δηλώσουν ως συνολική επιλέξιμη δαπάνη των πράξεων, ή των υποέργων, ή των επί μέρους δράσεων με συνολική δημόσια δαπάνη ≤100.000 ευρώ.

Στις περιπτώσεις που η πρόσκληση απευθύνεται σε ονοματισμένους ή μικρό αριθμό δικαιούχων, η ΟΤΔ δύναται να προσδιορίσει το κατ' αποκοπή ποσό κατά την αξιολόγηση και επιλογή της πράξης στη βάση αναλυτικού και κατάλληλα τεκμηριωμένου προ/σμού που δηλώνεται από τους δικαιούχους στο τεχνικό δελτίο πράξης (Τμήμα Η: χρηματοδοτικό σχέδιο υποέργου εκτέλεσης με ίδια μέσα».

Στην περίπτωση που η ΟΤΔ ορίσει την εν λόγω μέθοδο για τη χρηματοδότηση των δράσεων, ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους με σαφή και ρητό τρόπο ότι, η οποιαδήποτε απόκλιση του εκτελεσθέντος φυσικού αντικείμενου της πράξης ή του μέρους της που εφαρμόζεται η μέθοδος από το προγραμματισθέν, έστω και κατά το ελάχιστο, επιφέρει την μη καταβολή του συνόλου του κατ' αποκοπή ποσού.

✓ Μέθοδοι υπολογισμού έμμεσων δαπανών ως ποσοστό (%) επί άμεσων δαπανών της πράξης

Προσδιορίζεται το ποσοστό (%) βάσει του οποίου οι δικαιούχοι μπορούν να υπολογίσουν τις έμμεσες δαπάνες της πράξης ή υποέργου της επί άμεσων δαπανών της πράξης ή του υποέργου της αντίστοιχα, καθώς και τις κατηγορίες άμεσων δαπανών οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν ως βάση υπολογισμού των έμμεσων δαπανών. Οι μέθοδοι αυτοί είναι οι εξής:

- Ποσοστό ....% επί των άμεσων δαπανών της πράξης ή του υποέργου (το ύψος του ποσοστού, το οποίο δεν μπορεί να ανέλθει πάνω από το 25%, προσδιορίζεται από την ΟΤΔ)
- Ποσοστό ....% επί των άμεσων δαπανών της πράξης ή του υποέργου (το ύψος του ποσοστού, το οποίο δεν μπορεί να ανέλθει πάνω από 7%, προσδιορίζεται από την ΟΤΔ)
- Ποσοστό ....% επί των άμεσων δαπανών προσωπικού της πράξης ή του υποέργου (το ύψος του ποσοστού, το οποίο δεν μπορεί να ανέλθει πάνω από το 15%, προσδιορίζεται από την ΟΤΔ)

✓ Μέθοδος υπολογισμού των δαπανών (άμεσες και έμμεσες) ως ποσοστό (%) επί των άμεσων δαπανών προσωπικού

Προσδιορίζεται το ποσοστό ....% επί των άμεσων δαπανών προσωπικού, με βάση το οποίο υπολογίζονται οι υπόλοιπες δαπάνες της πράξης (το ύψος του ποσοστού δεν μπορεί να ανέλθει άνω του 40%, προσδιορίζεται από την ΟΤΔ και έχει εφαρμογή μόνο στις πράξεις ΕΚΤ)

5 ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

5.1 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ

Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται απαραίτητα ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΑΑ (www.opsaa.gr/RDIIS) συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται τα στελέχη του δυνητικού δικαιούχου, **να διαθέτουν ατομικό κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣΑΑ.**

Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΑΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση του ΟΠΕΚΕΠΕ (www.opekepe.gr), στον σύνδεσμο «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ», «[ΟΠΣΑΑ 2014 - 2020 \(Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης\)](#)», [Οδηγίες για την πρόσβαση των Δικαιούχων Δημοσίων Έργων στο ΟΠΣΑΑ](#)»,

ή στο http://www.opekepe.gr/doc/June2010/odhgies_prosbash_dikaiouxwn_opsaa_2_ekdosh.pdf

Η προθεσμία υποβολής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 60 ημερών από την δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. (αναφορά χρονοδιαγράμματος στο σημείο 5.3)

Τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία είναι υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή, εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «**ΝΑΙ**» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης». Τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «**ΟΧΙ**» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης».

Το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε υποδράσης αναφέρονται στους σχετικούς Πίνακες του παραρτήματος στα συνημμένα της παρούσας πρόσκλησης (βλ. Οδηγό διοικητικού ελέγχου αιτήσεων στήριξης).

Επιπλέον, η υπογεγραμμένη αίτηση στήριξης και όλα τα δικαιολογητικά/έγγραφα υποβάλλονται στην Ο.Τ.Δ., ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. - ΕΤΑΛ Α.Ε, στη διεύθυνση ΕΡΜΟΥ 4, 81131 ΜΥΤΙΛΗΝΗ - ΛΕΣΒΟΣ.

Η ΟΤΔ-ΕΤΑΛ Α.Ε., έχει την δυνατότητα να ζητήσει, σε πρωτότυπο, ένα δικαιολογητικό για το οποίο αμφιβάλει για την γνησιότητά του, ή τα σχέδια σε ηλεκτρονική μορφή, στο αρχικό λογισμικό που παρήχθησαν.

Σημειώνεται ότι η ΟΤΔ-ΕΤΑΛ Α.Ε. δεν μπορεί να αναζητά αυτεπαγγέλτως δικαιολογητικά.

5.2 ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΥ

Για δράσεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία:

Εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες υποδομές και

περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Όσον αφορά στην προϋπόθεση περί υποδομής που δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και να διασφαλίζεται η αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.

5.3 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 30.03.2018**

Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 15.06.2018**

Επισημαίνεται ότι όλα τα δικαιολογητικά και έγγραφα θα πρέπει να έχουν ημερομηνία έως την ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 15.06.2018, και δίδεται προθεσμία για να κατατεθεί ο "φυσικός φάκελος", δηλαδή η ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΑΙΤΗΣΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ, τα πρωτότυπα έγγραφα και τα αντίγραφα που συνοδεύουν και τεκμηριώνουν την αίτηση στήριξης έως την ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 29.06.2018 και ώρα 14:00.

Η ημερομηνία υποβολής του Φυσικού Φακέλου αποτελεί την ολοκληρωμένη κατάθεση, στα γραφεία της ΟΤΔ, ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. - ΕΤΑΛ Α.Ε, στη διεύθυνση ΕΡΜΟΥ 4, 81131 ΜΥΤΙΛΗΝΗ - ΛΕΣΒΟΣ. (την ημερομηνία αυτή πρέπει να λάβουν υπόψη οι υποψήφιοι δικαιούχοι για αποστολή με ταχυδρομείο ή ταχυμεταφορά).

Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣΑΑ.

5.4 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ

Ειδικότερα, η ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΑΑ, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- (i) Αίτηση Στήριξης (Έντυπη μορφή που αποτελεί και Βεβαίωση **επισυνάπτεται υπόδειγμα**).
Λοιπά στοιχεία (όπως προσδιορίζονται αναλυτικά στα Απαιτούμενα Δικαιολογητικά (με την ένδειξη «Επισύναψη στο ΟΠΣΑΑ») στον **Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης**)
- (ii) Όλα τα ανωτέρω υποβάλλονται σε μορφή **αρχείου τύπου pdf**.

Στην ΟΤΔ, εκτός της υπογεγραμμένης αίτησης στήριξης, υποβάλλονται στην προθεσμία υποβολής του φυσικού φακέλου σε έντυπη μορφή όλα τα υποχρεωτικά δικαιολογητικά (ακόμα και αυτά που έχουν υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή), καθώς και κάθε άλλο δικαιολογητικό το οποίο θεωρεί ο δικαιούχος ότι πρέπει να υποβάλλει με την πρότασή του.

Σημειώνεται ότι το παράρτημα της αίτησης στήριξης υποβάλλεται τόσο σε έντυπη, όσο και σε ηλεκτρονική μορφή (π.χ. CD) μαζί με τον έντυπο φάκελο.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο e-mail από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει πως η αίτηση στήριξής τους, «υποβλήθηκε επιτυχώς στην ημερομηνία..... και έλαβε τον κωδικό .....».

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της, είναι της αποκλειστικής ευθύνης των αιτούντων.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

5.5 ΔΙΟΡΘΩΣΗ – ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στην παρούσα πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στο ΟΠΣΑΑ.

Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά αποστέλλονται εκ νέου στην ΟΤΔ για την αντικατάστασή τους.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης εν όλο ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ (ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ) ΤΩΝ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύναται να ζητηθεί, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, προβλέπονταν στην πρόσκληση, εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης και διορθώνουν προφανή σφάλματα της αίτησης στήριξης ή/και των δικαιολογητικών που τη συνοδεύουν.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Σε κάθε περίπτωση υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινήσεις, για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική τους υποβολή τους και ταυτόχρονα ο δικαιούχος ενημερώνει με υπογεγραμμένη επιστολή υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, την ΟΤΔ, εντός της οριζόμενης από την πρόσκληση προθεσμίας. Τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινήσεις στοιχείων, για τα οποία δεν ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή τους στο ΟΠΣΑΑ, υποβάλλονται συνημμένα της υπογεγραμμένης επιστολής υποβολής και συμπληρώνουν τον φάκελο της αίτησης στήριξης.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία προβλέπονταν στην πρόσκληση, εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης και διορθώνουν προφανή σφάλματα της αίτησης στήριξης ή/και των δικαιολογητικών που τη συνοδεύουν

6.2 ΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - (ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ-ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ)

Η ΟΤΔ - ΕΤΑΛ Α.Ε., ορίζει με απόφασή της "Επιτροπή Αξιολόγησης" με αρμοδιότητα να ελέγξει κατ' αρχάς την εμπρόθεσμη υποβολή, την επιλεξιμότητα του υποψήφιου δικαιούχου (αιτούντος), την συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας της πρόσκλησης, την συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με την ενέργεια για την οποία ζητείται στήριξη, σύμφωνα με τον **«Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης»**.

6.3 ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Στη συνέχεια οι αιτήσεις στήριξης σε σχέση με το σύνολο των δικαιολογητικών και εγγράφων που τις συνοδεύουν βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής από την "Επιτροπή Αξιολόγησης" και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκρινόμενος προϋπολογισμός και το ισχύον ποσοστό στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη και το «εύλογο κόστος» των προτεινόμενων δαπανών, όπου απαιτείται.

Σε περιπτώσεις Ισοβαθμίας εξετάζεται η επιμέρους βαθμολόγηση του/των κριτηρίου/ων με την μεγαλύτερη βαρύτητα.

6.4 ΦΥΛΛΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

6.5 ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Η "Επιτροπή Αξιολόγησης" συντάσσει πίνακα αποτελεσμάτων με βάση τα ως άνω αποτελέσματα, στον οποίο περιλαμβάνονται οι παραδεκτές – βαθμολογηθείσες και οι μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης. Οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά, ανά υπο-δράση. Στον πίνακα κατάταξης περιλαμβάνονται:

1. οι αιτήσεις που **κρίνονται παραδεκτές** προς στήριξη, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη από τριάντα (30/100) για κάθε υποδράση.
2. το **οικονομικό αντικείμενο** των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.
3. οι αιτήσεις οι οποίες, πληρούν μεν τα απαιτούμενα κριτήρια, αλλά **δεν κρίνονται καταρχήν παραδεκτές**, λόγω εξάντλησης της διατιθέμενης δημόσιας δαπάνης της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη υποδράση.
4. οι αιτήσεις που **κρίνονται μη παραδεκτές** προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους.

6.6 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ακολούθως η ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (που έχει ορισθεί ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. 24944/20.09.2016-ΦΕΚ 3447/Β/2016) πραγματοποιεί δειγματοληπτικό έλεγχο και η ΟΤΔ, δημοσιοποιεί τον τελικό πίνακα αποτελεσμάτων. Ο τελικός πίνακας αποτελεσμάτων συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει για το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου (θετικό ή αρνητικό). Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα είναι αρνητικό, το αυτοματοποιημένο email παραπέμπει τους δυνητικούς υποψηφίους στο σύνδεσμο του ΟΠΣΑΑ ώστε να ενημερωθούν για τους λόγους απόρριψης καθώς και για το δικαίωμα, την προθεσμία και τόπο υποβολής της προσφυγής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι έχουν δικαίωμα **ενδικοφανούς προσφυγής** κατά του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων, η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ και αποστέλλει το αποδεικτικό κατάθεσης στην ΟΤΔ. Η **προσφυγή υποβάλλεται εντός 15 ημερών** από την κοινοποίηση στον δικαιούχο, του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων και εξετάζεται από επιτροπή προσφυγών της ΟΤΔ.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των προσφυγών από την επιτροπή προσφυγών, συντάσσεται ο **τελικός πίνακας κατάταξης** της αρχικής αξιολόγησης και εγκρίνεται, με απόφαση της ΕΔΠ, με τις τελικά επιλεγμένες αιτήσεις στήριξης.

Οι αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο 1 της παραγράφου 6.5, εντάσσονται στο, Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (Τοπικό Πρόγραμμα LEADER/CLLD), σύμφωνα με την παράγραφο 6.4.

Η ΟΤΔ-ΕΤΑΛ Α.Ε. ενημερώνει ατομικά όλους τους αιτούντες για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των προσφυγών, με απόδειξη παραλαβής.

6.7 ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν. (ΕΕ) 1303/2013. Η **έκδοση απόφασης ένταξης** της πράξης (*συνημμένο υπόδειγμα*) πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, και δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις. Στην απόφαση ένταξης καταγράφονται τυχόν ειδικοί όροι.

Η Απόφαση Ένταξης εκδίδεται από την Περιφερειάρχη ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.

Η Απόφαση Ένταξης αναρτάται από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ στον ιστοτόπο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του Π.Α.Α. 2014-2020, και κοινοποιείται στην ΟΤΔ-ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. - ΕΤΑΛ Α.Ε.

Η ΟΤΔ-ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. - ΕΤΑΛ Α.Ε., αποστέλλει στους δικαιούχους την Απόφαση Ένταξης, η οποία **ενέχει ισχύ σύμβασης**, ταχυδρομικά ή με όποιον τρόπο τεκμηριώνει απόδειξη παραλαβής, και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί από τον αιτούντα κατά την αίτηση στήριξης.

Είναι δυνατό για μια πράξη να αρθεί η ένταξή της από το τοπικό πρόγραμμα και κατά συνέπεια το Π.Α.Α. 2014-2020 λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής της ή μη τήρησης των όρων της σχετικής Απόφασης Ένταξης Πράξης.

Οι δικαιούχοι έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν, ανά πάσα, στιγμή την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

7 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

7.1 ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις υπεύθυνοι Επικοινωνίας είναι τα παρακάτω Πρόσωπα: *Αναστάσιος Μ. Περιμένης, Κωνσταντίνος Καυλακώνης, Νικόλαος Πλούκος, Τερψιχόρη Κονάκα, Καλλιόπη Κουλουδή*, από τις 09:00-14:00.

Τηλέφωνο Επικοινωνίας +30 **22510 29400**, +30 **22510 29577**, υποβολή ερωτημάτων e-mail: **inquiries@etal-sa.gr**.

7.2 ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Περαιτέρω πληροφορίες για το ΠΑΑ 2014-2020, το σύστημα διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΠΑΑ 2014-2020, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr ή στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ <http://www.etal-sa.gr.gr/>.

Οι ανωτέρω δικτυακοί τόποι αποτελούν βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΟΤΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το ΠΑΑ 2014-2020 και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

7.3 ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 και η ΟΤΔ **ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. -ΕΤΑΛ Α.Ε.**, μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης.

Επιπλέον, η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ της ΟΤΔ και του ΕΣΠΑ και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Για τις περιπτώσεις δικαιούχων που έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα υλοποίησης των προκηρυσσόμενων μέτρων/υπομέτρων/δράσεων, η πρόσκληση αποστέλλεται σε αυτούς και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και της ΟΤΔ.

Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα της ΟΤΔ, είτε μέσω του διαδικτύου.

Η περίληψη της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος πρέπει κατ' ελάχιστον να δημοσιευθεί μία φορά σε μία εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας στην περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος.

Η ΟΤΔ - ΕΤΑΛ Α.Ε. αξιοποιεί πρόσθετα μέτρα ανοικτής και διευρυμένης πληροφόρησης όλων των δυνητικών δικαιούχων-υποψηφίων όπως:

1. Διενέργεια και Δημοσιοποίηση ανοικτών συσκέψεων - ημερίδων ενημέρωσης

2. Δημοσιοποίηση προγράμματος ενημέρωσης συμβούλων.
3. Αξιοποίηση μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (facebook-twitter)
4. Δημοσιοποίηση χρονοδιαγράμματος παροχής εξειδικευμένης πληροφόρησης στα γραφεία της Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου.
5. Δημιουργία στην Ιστοσελίδα της www.etal-sa.gr, συστήματος απαντήσεων σε έγγραφες ερωτήσεις (FAQ), που τίθενται από δικαιούχους με τακτική ενημέρωση του.

Στόχος της διαδικασίας δημοσιοποίησης είναι να παρέχονται κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφορίες προς τους δυνητικούς δικαιούχους.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ ΜΑΡΤΙΟΣ 2018

Για την Επιτροπή Διαχείρισης Τοπικού προγράμματος Λέσβου
LEADER/CLLD, (αρ.απόφασης 6.2/22.03.2018)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΑΤΑΚΗΣ
Πρόεδρος Ε.Δ.Π. & Δ.Σ.

Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι τα κείμενα της πρόσκλησης και των συνοδευτικών εντύπων της αποτελούν προσαρμογή σε υποδείγματα. Η ΕΤΑΛ Α.Ε. έχει την ευθύνη για τη συνεχή και συστηματική ενημέρωση των επενδυτών για αλλαγές στις διαδικασίες και τυχόν τροποποιήσεις. Για κάθε γενικότερα αλλαγή ή για θέμα που δεν περιλαμβάνεται στη πρόσκληση και το συνοδευτικό της υλικό που είναι ανοικτά διαθέσιμο σε κάθε ενδιαφερόμενο, λαμβάνεται υπόψη το κανονιστικό πλαίσιο του Προγράμματος και η ΕΤΑΛ Α.Ε. προβαίνει σε σχετική ανακοίνωση.

Το παρόν ενημερωτικό υλικό και τα παραρτήματά του προετοιμάστηκαν αποκλειστικά από στελέχη της ΕΤΑΛ Α.Ε. με σκοπό την όσο το δυνατόν πλήρη, διαφανή και αποτελεσματική υποστήριξη και πληροφόρηση των κατοίκων-αποδεκτών της περιοχής παρέμβασης.

Η Εταιρεία και τα στελέχη της κατέβαλαν σοβαρή προσπάθεια να αποφευχθούν τυχόν σφάλματα, είτε στην ορθογραφία, σύνταξη, νόημα, ή διαδικασία τυπογραφείου, εάν τυχόν υπάρχουν σημεία στα οποία εντοπιστεί σφάλμα, ή ασάφεια, παρακαλούμε επικοινωνήστε με την Εταιρεία ούτως ώστε να προβεί στις κατάλληλες διορθώσεις ή διευκρινήσεις.

8 ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ, ΕΝΤΥΠΑ, ΟΔΗΓΟΙ, ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ.

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr ή/και της ΟΤΔ -ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. - ΕΤΑΛ Α.Ε., <http://www.etal-sa.gr/>.

1. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
2. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΙΤΗΣΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
3. ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
4. ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ & ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ
5. Ο_Ε.Ι.1_4: ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020 [ΑΡΘΡΑ 61 ΚΑΙ 65(8) ΤΟΥ ΚΑΝ.(ΕΕ) 1303/2013]
6. ΟΔΗΓΟΣ ΕΣΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΥΠΑΡΞΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
7. ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
8. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
9. ΟΔΗΓΟΣ ΕΣΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ «ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ»
10. ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ 152950/23-10-2015 ΚΥΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΣΜΠΕ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2014-2020
11. ΠΙΝΑΚΕΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΠΡΑΞΗΣ
12. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ «ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ Ή ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ Ή ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΥΤΟΥ
13. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗ
14. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
15. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗ
16. ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ – ΑΡΧΕΙΟ XLS
17. ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ (ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΡΑΞΕΩΝ)
18. ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ
19. ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΠΟΥ ΕΚΕΤΕΛΕΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕ ΙΔΙΑ ΜΕΣΑ
20. ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΟΤΔ: ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. - ΕΤΑΛ Α.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ/ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.
21. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΓΓΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ» CLLD/LEADER ΠΑΑ 2014-2020 ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΛ Α.Ε.
22. ΥΑ 13215/30.11.2017 ΓΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

9 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο ΠΑΑ αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

i. Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

ii. Να τηρούν τους όρους ή περιορισμούς που τίθενται, από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020 όπως ισχύει κάθε φορά, από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης (ΥΑ 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017)).

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

i. Να τηρούν τους όρους της Απόφασης Ένταξης και τις υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από το άρθρο 20 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017).

ii. Να τηρούν το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτό αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Σε περιπτώσεις δημοσίων έργων που οι οριστικές μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης, δεν έχουν υποβληθεί με την αίτηση στήριξης, τότε

α) θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός εξαμήνου από την Απόφαση Ένταξης του έργου,

β) δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης που περιλήφθηκε στην αίτηση στήριξης.

Σε αντίθετη περίπτωση ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης.

Οι δικαιούχοι **οφείλουν να υποβάλλουν τουλάχιστον ένα αίτημα πληρωμής, εντός ενός έτους από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης της πράξης, ύψους τουλάχιστον 10%**, της Δημόσιας Δαπάνης της πράξης. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Οι δικαιούχοι **οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο** της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, **το πολύ, τριών (3) ετών από την στιγμή της ένταξης**. Σε κάθε περίπτωση μέχρι την 30-06-2023.

Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει παράταση του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος της πράξης, η οποία εγκρίνεται από τις ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ και δεν μπορεί να υπερβαίνει την 30-06-2023 και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την αρχική καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μιας πράξης μπορεί να παραταθεί για έξι (6) ακόμα μήνες, μετά από έγκριση της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από με αιτιολογημένη αίτηση του δικαιούχου προς αυτή. Σε κάθε περίπτωση οι παραπάνω παρατάσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν την 30-06-2023.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των έργων δύνανται να επιφέρουν την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της εν λόγω πράξης ή τροποποίηση της απόφασης ένταξης στην οποία περιλαμβάνονταν (όταν η απόφαση ένταξης αφορά πολλές πράξεις).

iii. Να διασφαλίζουν το **λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης**, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.

iv. Να λαμβάνουν έγκριση από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων και τροποποίησης της νομικής δέσμευσης σε έργα που δεν εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις. *Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα*, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.

v. Να ενημερώνουν έγκαιρα την ΟΤΔ σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου/υπομέτρου/δράσης ή/και τις απαιτήσεις της/ου ΟΤΔ.

vi. Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣΑΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών.

vii. Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΑΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις.

viii. Να παράσχουν στη διαχειριστική αρχή και/ή στους εξωτερικούς αξιολογητές του ΠΑΑ ή άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό της, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

i. Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην ΟΤΔ μέσω των αιτήσεων πληρωμής.

ii. Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην ΟΤΔ, μετά την ολοκλήρωση της πράξης:

α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστού (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό

χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος. (Δεν εφαρμόζει στην παρούσα πρόσκληση)

Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΠΑΑ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.

Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

iii. Σε περίπτωση που απαιτείται ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου, σε ότι αφορά τη πράξη, αυτή μπορεί να προέρχεται από ίδια κεφάλαια ή τραπεζικό δανεισμό ή/και συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε με υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου, είτε με σχετικό τραπεζικό έγγραφο.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

i. Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ, Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΟΠΕΚΕΠΕ, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ii. Να αποδέχονται επιτόπιες επισκέψεις από την ΟΤΔ και τους αρμόδιους με την υλοποίηση της πράξης φορείς και επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

iii. Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

Για όλες τις πράξεις που υλοποιούνται στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή να μην επέλθει:

παύση ή μετεγκατάσταση της δραστηριότητας εκτός της περιοχής του τοπικού προγράμματος

αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα

ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους. **Ως ενδεικτική περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής αναφέρεται και η διαπίστωση περί πλημμελούς συντήρησης των έργων από τους δικαιούχους, με αποτέλεσμα αυτά να μην είναι πλέον λειτουργικά.**

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται κάθε έτος και στα πλαίσια της διάρκειας των μακροχρονίων υποχρεώσεων τους, να αποστέλλουν ηλεκτρονικά ή εγγράφως στην ΟΤΔ, αποδεικτικά τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους, έως τις 31-12-2023 και στο μετέπειτα χρονικό διάστημα των μακροχρονίων υποχρεώσεων τους στην ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.

Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων ελέγχεται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

i. Να αποδέχονται ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και του Καν. (ΕΚ) 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων.

ii. Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης/δημοσιότητας που προβλέπονται στο άρθρο 25 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017), όπως ισχύει και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΥΔ ΠΑΑ που αναφέρονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020 ή/και της ΟΤΔ.

6. ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Να αποδέχονται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχουν δηλωθεί στην αίτηση στήριξης επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών.

7. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης, δύναται να επιφέρει την ανάκληση της απόφασης ένταξης και την επιβολή των διατάξεων για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων.

Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου.

Επιπλέον, ο δικαιούχος που δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση, αποκλείεται από το υπομέτρο 19.2 για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. (ΕΕ) 640/2014.